

GRAD DOBOJ

**IZVJEŠTAJ O OSTVARENJU GODIŠNJEG PLANA IMPLEMENTACIJE
STRATEGIJE INTEGRISANOG RAZVOJA GRADA DOBOJ
ZA 2015.GODINU**

Doboj, maj 2016. godine

IZVRŠNI SAŽETAK

Izveštaj o implementaciji Strategije integrisanog razvoja Grada Doboj (2011-2020.) ima za cilj da pokrene sve bitne aktere na razmišljanje i doprinese boljem donošenju odluka o realizaciji strateških prioriteta ekonomskog, društvenog razvoja i zaštite životne sredine, u okviru 18 definisanih sektorskih ciljeva.

Na implementaciju strateških projekata dominantno su uticali situacija i dešavanja iz prethodne godine, naime, izdvajanje dijela teritorije grada Doboju u novu opštinu Stanari, a prije svega posljedice katastrofalne poplave koja je zadesila Doboj 2014. godine. Iako je obnova Doboja pokrenuta još sredinom 2014. godine, gro aktivnosti i završetak većeg broja projekata odvijao se tokom prva tri kvartala 2015. godine.

Ovakva situacija uveliko je izmijenila ili potisnula određene strateške prioritete, dok je sa druge strane uticala na ubrzavanje realizacije drugih ili uspostavljanja novih prioriteta koji su se nametnuli ko posljedica vanrednih okolnosti.

Većina projekata realizavana je putem doniranih sredstva putem različitih programa pomoći pogođenim područjima, ali s obzirom na obim investicija, ne može se zanemariti doprinos koji je u apsolutnom iznosu svojim budžetskim sredstvima dao Grad Doboj kao učešće u realizaciji projekata. Svi projekti koji su bili dominantno finansirani iz eksternih sredstava imali su finansijsko učešće iz budžeta Grada Doboja.

Zbog vanredne situacije i poremećaja koji su nastupili u redovnom funkcionisanju lokalne uprave, u Doboju nije urađen godišnji plan implementacije Strategije za 2015. godinu. Stoga je osnova za izvještavanje za 2015. godinu služi je Akcioni plan implementacije za period 2013. – 2015. godina, kao posljednji relevantan plan urađen prema Metodologiji. Akcionim planom za implementacije u 2015. godini bilo je predviđeno 13 projekata ukupne vrijednosti 322.000 KM. Od ovih 13, za 5 projekata Akcionim planom bila je predložena struktura finansiranja u 2015. godini, dok je za ostale projekata struktura finansiranja bila nedefinisana. Tokom 2015. godine aktivno se radilo na implementaciji 4 od navedenih projekata dok su narednih četiri programa bila obuhvaćena implementacijom, ali ne direktno kroz projekte koji su bili planirani Akcionim planom, nego putem drugih projekata koji se mogu svrstati pod iste programe. Pet projekata nisu implementirani niti je mogla biti uspostavljena veza između novih projekata i programa kojima su oni pripadali.

Kada su u pitanju prioritetni strateški projekti najvažniji projekat realizovan tokom 2015. godine je završetak radova izgradnje i uspostavljanja „Centra za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju“. Projekat je započet sredstvima Grada, a završen donacijom EUCOM-a, čijim sredstvima su završeni građevinski radovi na objektu. Kroz UNDP LOD projekat, te sredstvima USAID-a i drugih donatora stvoreni su ostali tehnički preduslovi za otvaranje Centra.

Takođe su okončani radovi na geotermalnim istraživanjima u naseljima Ševarlije i Boljanić čime su stvorene pretpostavke za ulazak u fazu eksploatacije ovih nalazišta radi grijanja dva školska objekta u navedenim naseljima.

Učinjen je i snažan pomak u pogledu unapređenje sistema vodosnabdijevanja i kanalizacije kroz rekonstrukciju pumpnog postrojenja Luke, temeljno čišćenje cjelokupne kanalizacione mreže na području grada, rekonstrukcije precrpne stanice otpadnih voda u naslju Usora i izgradnje potpuno nove precrpne stanice Poljice za dio naselja na desnoj obali rijeke Bosne. Temljito je rekonstruisano pumpno postrojenje za vodosnabdijevanje naselja Kotorsko koje je takođe pretrpilo štetu od poplave. Nastavljeni su radovi na istraživanju izvora vodosnabdijevanja u Osječanima, te izgradnja vodovodne mreže za snabdijevanje naselja Sjenina, Sjenina Rijeka, Čivčije Osječanske, Paležnica Donja i Gornja.

Novi projekti koji se programski uklapaju u implementaciju strategije odnosili su se na izradu regulacionog plana za prostor bivše kasarne u Ševarlijama koji je dodijeljen azarbejdžanskom investitoru Benkons koji na toj

lokaciji gradi veliki pogon za preradu voća i povrća. U oblasti ruralnog razvoja rađeno je na uspostavljanju i jačanju udruženja poljoprivrednika te na obuci za plasteničku proizvodnju, podjela određenog broja plastenika, sadnice jagodičastog voća i sl.

Pojedini zacrtani projekti i programi nisu doživjeli realizaciju jer je stvarnost promijenila prioritete. U oblasti proširenja usluga seoskog turizma nije bilo novih aktivnosti, kao ni aktivnosti oko definisanja i izgradnje nove industrijske zone. Takođe nije bilo zapaženijih aktivnosti oko očuvanja kulturne baštine i etnološkog naslijeđa. Nastavili su se i problemi u vezi izbora izvođača, a time i odlaganja izrade prostornog i urbanističkog plana Grada Doboj tako da su se poslovi u vezi sa prostorno-planskom dokumentacijom vodili uglavnom u domenu izrade i izmjene regulacionih planova.

Kao i u prethodnom periodu implementacije Strategije, nastavljaju se poteškoće u implementaciji projekata u sektoru privrednog razvoja, dok je poseban problem to što je privredni sektor prethodne godine doživio katastrofu nakon koje je tek počeo da se oporavlja i to najviše sopstvenim naporima i sredstvima. Sektor društvenog razvoja i sektor zaštite životne sredine su sa druge strane neplanirano doživjeli visok skok investicija kroz projekte obnove objekata i infrastrukture koji nikako ne bi bili ostvarivi u uslovima redovnog stanja.

Pomalo neočekivano, ali zapravo potpuno objašnjivo, gradski budžet je tokom 2015. godine znatno povećao priliv. Ova naizgled nelogična posljedica je pojačanih ulaganja u izradnju kroz projekte koje su dobrim dijelom realizovale i lokalne firme, a zbog sveopšte obnove i izgradnje znatno je porastao i promet roba i usluga. Sve ovo dovelo je do rasta prihoda od PDV-a, pa je samim time rastao i budžet. Ipak, treba naglasiti da je ovaj budžetski višak mahom vraćen u proces obnove kroz sufinansiranje različitih projekata.

Poseban fokus zajednice u 2015. godini predstavljao je rad na podizanju nivoa opšte zaštite radi prevencije budućih prirodnih i antropogenih rizika. Sa jedne strane razmatrane su mjere, rađena projektna dokumentacija ili povećavana spremnost, odnosno kapacitet odgovornih institucija, a sa druge strane se radilo na realizaciji projekata u fizičkom smislu – stvaranju fizičkih pretpostavki na terenu kojim bi se predupredile opasnosti. Ipak, uprkos svim naporima nije postignut ozbiljniji pomak u vezi ključnog projekta kojim bi se grad trajno zaštitio od rizika nove poplave – uređenja korita rijeke Bosne. Uprkos činjenici da je pripremljena odgovarajuća projektna dokumentacija, angažovan inicijalni iznos sredstava sa izglednim mogućnostima da se iz različitih izvora obezbijedi visoki iznosi, sva nastojanja nisu mogla dovesti do praktične realizacije iz jednostavne činjenice da nije razriješen jedan bazičan uslov – nadležnost. Naime, ova dionica rijeke Bosne još od 2007. godine je koncesionim ugovorom data kompaniji koja je planirala izgradnju hidroelektrana na rijeci Bosni. Do izgradnje nije došlo, ali je ugovor još na snazi. Dok se pitanje koncesije ne riješi na drugačiji način, radovi neće moći biti izvedeni, a dotle će Doboj živjeti sa saznanjem da je u stalnoj opasnosti od nemilih događaja poput onog iz 2014. godine.

U smislu unapređenja procesa strateškog planiranja, podizanja kapaciteta za praćenja implementacije strategije, unapređenja odnosa prema lokalnom ekonomskom razvoju i podizanja kapaciteta lokalne uprave da sprovodi ove aktivnosti, 2015. godina donijela je dosta novosti. Restrukturisana je jedinica za strateško planiranje koja je formirana 2013. godine. Tokom procese obnove nakon poplave ova jedinica je nosila veliki teret koordinacije svih vidova pomoći, a posebno koordinaciju rekonstrukcije javnih objekata, infrastrukture, objekata stanovanja itd. S obzirom da je grad Doboj tokom 2015. godine ušao prvo u proces evaluacije Strategije, nakon čega je uslijedio početak rada na srednjoročnoj reviziji, nosilac ovoj procesa postala je jedinica za upravljanje razvojem koja je u Doboju osnovana pri Kabinetu gradonačelnika pod nazivom Odsjek za strateško planiranje i upravljanje razvojem. Revitalizovan je gradski razvojni tim, formirane sektorske radne grupe koje su radile na izradi analize, a potom na strateškom planiranju za period 2016. – 2020. godina. Istovremenu, kroz implementaciju projekata unapređenja privrednog ambijenta, napravljena su dva važna koraka: 1. Osnovan je Privredni savjet Grada Doboj; 2. Doboj je ušao u proces BFC sertifikacije.

1. UVOD

Strategiju integrisanog razvoja Grada Doboj za period 2011. – 2020. godine izradio je Razvojni tim Grada Doboj (ranije, opštine Doboj) u periodu novembar 2009 – mart 2011. godine, u okviru Projekta integrisanog lokalnog razvoja (ILDP), koji predstavlja zajedničku inicijativu Vlade Švajcarske i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP).

Strategija integrisanog razvoja Grada Doboj usvojena je u 2011. godine na 24. redovnoj sjednici Skupštine, održanoj dana 29.03.2011. godine. Kao operativni instrument za realizaciju strategije, grad svake godine priprema trogodišnje planove implementacije (1+2). S obzirom da je Doboj 2014. godine pogodila katastrofalna poplava, zadnji trogodišnji akcioni plan koji se odnosio na 2015. godinu sačinjen je za period 2013. – 2015. godina. Detaljni plan implementacije za 2015. – 2017. godinu nije pripremljen. Izradom Revidovane strategije izrađen je i Plan implementacije za period 2016. – 2018. godina, čime su stvari vraćene na kolosijek.

Ovaj izvještaj odnosi se na implementaciju strateških, odnosno sektorskih, prioritetnih projekata u 2015. godini, koji se, po MiPRO metodologiji, planiraju uz konsultacije sa svim bitnim akterima u zajednici u svim fazama implementacije strategije.

Nosilac izrade trogodišnjeg Plana implementacije (1+2) kao i izvještaja je Odsjek za strateško planiranje i upravljanje razvojem (ranije se zvao Odsjek za strateško planiranje i investicije) koji u Gradu Doboj obavlja funkciju jedinice za upravljanje razvojem. Izvještaj je pripremljen u saradnji sa predstavnicima svih unutrašnjih organizacionih jedinica Gradske uprave Grada Doboj.

Podaci o implementaciji se kontinuirano prikupljaju tokom cjelokupnog perioda koji pokriva ovaj izvještaj i to korištenjem alata za praćenje implementacije Strategije i na osnovu definisanih sektorskih i makroekonomskih pokazatelja. Podaci se timski analiziraju, na osnovu čega se priprema kvalitativni osvrt na posmatrani period implementacije, kao i pouke i preporuke za naredni period.

2. STRATEŠKI CILJEVI I PRIORITETI

2.1. Vizija

Strategijom razvoja Grada Doboj za period 2011. – 2020. godine, definisana je sljedeća vizija:

Doboj 2020: Vodeći saobraćajni, komunikacioni i distributivni centar BiH i regiona Zapadnog Balkana, sa razvijenim pratećim uslugama i industrijama, najuređeniji i turistički najatraktivniji grad na rijeci Bosni, kulturni, obrazovni i sportsko-rekreativni centar regije sa znatno unaprijeđenim kvalitetom života, ujednačenim u gradu i na selu.

2.2. Strateški ciljevi

Strategijom integrisanog razvoja Grada Doboj za period 2011. – 2020. godine, definisano je pet strateških ciljeva:

Strateški cilj 1: Izgrađeni kapaciteti Doboja kao saobraćajnog, komunikacionog i distributivnog centra BiH i Zapadnog Balkana kao i razvoj energetske kapaciteta.

Strateški cilj 2: Izgrađeno podsticajno poslovno okruženje i ukupna infrastruktura za razvoj malih i srednjih preduzeća kao preduslov održive lokalne ekonomije.

Strateški cilj 3: Razvijeno seosko preduzetništvo i održiva poljoprivredna proizvodnja.

Strateški cilj4: Regionalno konkurentni ljudski resursi, sa efikasnim programima podrške socijalno isključenih grupa i razvijenim kapacitetima ukupne društvene infrastrukture.

Strateški cilj5: Prostorno uređena i ekološki napredna sredina sa razvijenom specifičnom turističkom ponudom i uslugama.

2.3. Sektorski ciljevi

Strateški prioriteti za razvoj su: ekonomski razvoj, društveni razvoj i zaštita životne sredine. U okviru ovih sektora, definisani su sljedeći ciljevi:

Ekonomski razvoj

Sektorski cilj 1: Izgrađeni kapaciteti u sektoru transporta, komunikacija i distribucije i razvijena MSP orijentisana prema ovim sektorima i ostvaren stabilan rast novih radnih mjesta u ovim sektorima od godišnje u periodu 2011. –2015. godine.

Sektorski cilj 2: Izgrađena nedostajuća fizička infrastruktura za razvoj MSP, i razvijeni instrumenti finansijske podrške proizvodnim MSP do 2015. godine.

Sektorski cilj 3: Izgrađeni energetske kapaciteti do 2015. godine.

Sektorski cilj 4: Uređena prostorno – planska dokumentacija i donesen Prostorni plan grada Doboj do januara 2012. godine, odnosno Urbanistički plan do jula 2012. godine.

Sektorski cilj 5: Razvijene preduzetničke radnje u seoskim područjima i poljoprivredna proizvodnja što će doprinijeti otvaranju najmanje 100 preduzetničkih radnji i stvaranju 500 radnih mjesta u seoskim područjima do 2015. godine.

Sektorski cilj 6: Razvijeni konkurentni turistički proizvodi i opremanje najmanje 20 seoskih domaćinstava za pružanje usluga smještaja i ishrane do 2014. godine

Društveni razvoj

Sektorski cilj 1: Integrisati socijalno isključene kategorije kroz osiguranje adekvatnih servisa podrške za ove populacije do 2015. godine.

Sektorski cilj 2: Pružiti podršku populaciji srednje i starije dobi u svrhu zapošljavanja i samozapošljavanja najmanje 50 nezaposlenih osoba godišnje do 2015. godine.

Sektorski cilj 3: Značajno unaprijediti uslove za rad sa mladima u svrhu njihovog uključivanja, profesionalnog razvoja i razvoja ličnosti do 2015. godine.

Sektorski cilj 4: Uspostavljeno strateško partnerstvo za rješavanje problema nezaposlenosti i socijalne isključenosti do 2013. godine.

Sektor zaštite i unapređenja životne sredine

Sektorski cilj 1: Regulirano 35% otpadnih i oborinskih voda do 2017. godine

Sektorski cilj 2: Uređen je koritar i jeka u dužini od 3 kilometra do 2015. godine

Sektorski cilj 3: Smanjen je količina otpada za finalno odlaganje do 2013. godine

Sektorski cilj 4: Obnovljeni unaprijeđeni šumski fond na 10 ha do 2015. godine

Sektorski cilj 5: Izrada strateške prostorno - planske i ekološke dokumentacije do 2013. godine

Sektorski cilj 6: Osnažena međupštinska saradnja kroz realizaciju 5 projekata do 2017. godine

2.4. Ključni planirani prioriteti i fokusi za posmatrani godišnji period (2015. godina)

Ključni prioriteti ekonomskog sektora

U skladu sa definisanim sektorskim ciljevima, ključni prioriteti ekonomskog sektora za 2015. godinu na osnovu Akcionog plana za period 2013. – 2015. godinu bili su: izrada prostorno-planske dokumentacije (prostorni i urbanistički plan), razvoj preduzetništva, razvoj ruralnog područja putem jačanja sistema protivgradne zaštite i revitalizacije poljoprivrednih zadruga, te podrška razvoju turizma. Međutim događaji iz 2014. godine u potpunosti su promijenili prioritete jer je fokus aktivnost nastavio da bude na sanaciji i rekonstrukciji nakon poplava. Ipak, u svrhu unapređenja privrednog ambijenta uspostavljeni su novi mehanizmi saradnje sa privrednicima i data je puna podrška programima pomoći privrednicima koji su pretrpili štete od poplava, te je izražena i izglasana spremnost Grada da uđe u aranžmane kreditnog zaduženja kojim bi bila data dodatna podrška revitalizaciji privrednog sektora. U sektoru poljoprivrede rađeno je na jačanju udruženja poljoprivrednika, njihovom međusobnom povezivanju i jačanju veza sa lancima prodaje. Realizovani su projekti podrške pogođenim područjima putem distribucije sdnog materijala i opreme kao i projekti razvoja pasteničke proizvodnje. S obzirom da je pitanje prenosa imovine zadruga u stečaj u ostalo neriješeno na entitetskom nivou, nije bilo moguće ući u proces revitalizacije ovih privrednih subjekata niti postoje izgledi za skorije rješavanje ovog pitanja.

Ključni prioriteti društvenog sektora

U društvenom sektoru za 2015. godinu ključni prioriteti bili su brinjanje socijalno isključenih kategorija putem nekoliko projekata za različite kategorije. Ključni projekat bila je izgradnja Centra za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju. Uz pomoć nekoliko donatora uspješno je dovršena izgradnja Centra koja je započeta 2013. godine sredstvima Grada Doboj. Iako je aranžman sa donatorom ušao u proceduru neposredno prije dešavanja poplave, stradanje koje je Doboj doživio 2014. godine svakako je uticalo da se u ovaj projekat uključe i drugi donatori i organizacije, čime je čitav proces dodatno ubrzan, a sam projekat je završen znatno ranije nego što su bila prethodna očekivanja, s obzirom da je za završetak bio potreban znatan iznos sredstava za koja nije bilo jasnog izvora. Kada su u pitanju nezaposeleni i pomoć pri zapošljavanju, od posebnog značaja je formiranje Lokalnog savjeta za obrazovanje odraslih i zapošljavanje i usvajanje Strategije obrazovanja odraslih te početak rada Centra za cjeloživotno učenje koji nudi mogućnost obrazovanja u čak deset zanimanja za koje je Centar licenciran. U realizaciju je krenuo i višegodišnji projekat obuke programera.

Ključni prioriteti sektora zaštite životne sredine

U sektoru zaštite životne sredine za 2015. godinu ključni prioriteti su: poboljšanje i proširenje sistema vodosnabdijevanja i kanalizacije, regulacija vodotoka, povećanje šumskog fonda i prostorno planska i ekološka dokumentacija.

Najviše pomaka napravljeno je upravo na pitanjima vezanim za unapređenje vodosnabdijevanja kako gradskog, tako i nekih ruralnih područja. U gradskom području kapitalan projekat bila je rekonstrukcija pumpnog postrojenja Luke koje je posebno stradalo usljed poplave, ali je i prije ovoga je imalo problema sa redovnim održavanjem. Nakon rekonstrukcije sistem upravljanja je doveden do savršenstva te se u narednom periodu aktivnosti mogu koncentrisati za sanaciju mreže. Na isti način osposobljeno je i pumpno postrojenje u povratničkom naselju Kotorsko, gdje su se nakon obavljenih radova stvorili uslovi i za tržišne viškove pitke vode. Na unapređenju snabdijevanja radilo se i u naselju Pridjel Donji, a višegodišnji projekat vodosnabdijevanja nekoliko trebavskih mjesnih zajednica iz izvorišta u Osječanima nastavljen je i tokom 2015. godine.

Sa druge strane radilo se i na unapređenju sistema odvodnje. U urbanom području izvršeno je temeljno čišćenje sa popravkama cjelokupne kanalizacione mreže, a nabavljena je i oprema kojom će ubuduće biti moguće daljinski pratiti stanje kanalizacione mreže. Završena je izgradnja precrpne stanice kanalizacionog sistem na desnoj obali rijeke Bosne u naselju Police koje je poplavljeno usljed nedostatka sistema za zaštitu od unutrašnjih voda. Rekonstruisana je i podstanica koja prazni kanalizacioni sistem u gradskom naselju Usora. Rekonstrukcijom nije bila obuhvaćena jedino precrpna stanica prema naselju Bare, koja je doduše u funkciji ali koju treba temeljno remontovati i obezbijediti joj alternativno napajanje električnom energijom.

Nakon vanrednih okolnosti tokom 2014. godine kada su na gradsko odlagalište deponovane enormne količine otpada, Regionalna sanitarna deponija u Doboju je u toku 2015. godine ušla u režim redovnog rada, nakon što je osnovano javno preduzeće za upravljanje deponijom. Nekoliko susjednih opština je započelo sa dovozom otpada i ono se na propisan način odlaže. Deponiji još uvijek nedostaju određena tehnička sredstva, prvenstveno mašine, a nije dovršen ni proces eksproprijacije zemljišta, mada ovo ne utiče na rad Deponije.

Posebno značajan je završetak projekta istraživanja geotermalnih izvora na prostoru Grada Doboju, u dvije mjesne zajednice: Ševalrije i Boljanić. Predstavici Češke razvojne agencije koja je bila glavni finansijer ovog projekta predali su tehničku dokumentaciju gradu Doboju, a započele su pripreme za projekat upotrebe geotermalne energije, odnosno za priključenje dvije osnovne škole na sistem grijanja

2.5. Zbirni pregled prioriternih projekata i okvira za njihovo finansiranje obuhvaćenih Planom implementacije 2013. – 2015. godina

Akcionim planom za implementacije 2013. – 2015. godini bilo je predviđeno 13 projekata ukupne vrijednosti 1.068.500 KM. Iz budžetskih sredstava planirano je 782.000 KM, a iz eksternih izvora sredstava 286.500 KM. U ekonomskom sektoru je planirano 6 projekata u vrijednosti 405.000 KM (166.500/238.500), u društvenom 3 u vrijednosti 407.500 KM (401.500/6.000), a u sektoru zaštite životne sredine 4 projekata u vrijednosti 256.000 KM (214.000/42.000). Evidentno je da je najviše sredstava planirano za ekonomski i društveni razvoj i to u ekonomskom sektoru za projekte izrade prostorno-planske dokumentacije, revitalizaciju poljoprivrednih zadruga i razvoj seoskog turizma. Za posljednja dva se očekivalo značajnije učešće eksternih sredstava i to prvenstveno od resorih ministarstava kao i kroz realizaciju projekata finansiranih od strane stranih donatora. U sektoru društvenog razvoja prioritet je predstavljao Centar za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju za koji nisu potojali jasni izvori eksternog finansiranja, nego se oslonac tražio u budžetskim sredstvima. U sektoru životne sredine oslonac se prvenstveno tržio u sopstvenim sredstvima i eksternim sredstvima za rješavanje problema divljih deponija za što se često mogu obezbijediti eksterna sredstva različitih donatora.

3. PREGLED IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE INTEGRISANOG RAZVOJA

3.1. Sažet osvrt na prethodni period implementacije

Prilog: Izvještaj o evaluaciji Strategije integrisanog razvoja Grada Doboj za period 2011. – 2020. godina

3.2. Pregled implementacije Strategije u izvještajnoj 2015. godini

Zbog vanredne situacije i poremećaja koji su nastupili u redovnom funkcionisanju lokalne uprave, u Doboju nije urađen godišnji plan implementacije Strategije za 2015. godinu. Stoga je osnova za izvještavanje za 2015. godinu služi je Akcioni plan implementacije za period 2013. – 2015. godina, kao posljednji relevantan plan urađen prema Metodologiji. Akcionim planom za implementacije u 2015. godini bilo je predviđeno 13 projekta ukupne vrijednosti 322.000 KM. Od ovih 13, za 5 prijekata Akcionim planom bila je predložena struktura finansiranja u 2015. godini, dok je za ostale projekta struktura finansiranja bila nedefinisana. Tokom 2015. godine aktivno se radilo na implementaciji 4 od navedenih projekata dok su narednih četiri programa bila obuhvaćena implementacijom, ali ne direktno kroz projekte koji su bili planirani Akcionim planom, nego putem drugih projekata koji se mogu svrstati pod iste programe. Pet projekata nisu implementirani niti je mogla biti uspostavljena veza između novih projekata i programa kojima su oni pripadali.

Jedini projekat koji se može smatrati u potpunosti realizovanim je igradnja Centra za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju koji je tokom 2015. godine završen i otvoren. Drugi projekta koji se može svrstati u ovu kategoriju je upotreba obnovljive geotermalne energije koji je završen u fazi istraživanja, ali koji će imati svoj nastavak u eksploatacionoj fazi. Priroda ostalih projekata iz Akcionog plana koji su imali realizaciju u ovoj godini je takva da oni iziskuju dugogodišnju aktivnost, a neki od njih spadaju u trajnu kategoriju.

Projekti koji uopšte nisu realizovani tokom 2015. godine uglavnom su obustavljeni zbog promjene prioriteta nakon poplave (razvoj turizma, izrada studije za posebnu industrijsku zonu, edukacija o upravljanju projektnim ciklusom, očuvanje kulturne baštine). Neki projekti su zaustavljeni iz administrativnih razloga (izrada prostorno-planske dokumentacije). Dio projekata nije direktno realizovan ali su realizovani drugi u istoj programskoj grupi jer su se nametnuli kao prioriteta s obzirom na vanredne okolnosti. Ipak, ovo se ne može smatrati nedostatkom u implementaciji jer su benefiti od realizovanih projekata mnogostruko veći i imaju dalekosne pozitivne rezultate od onih koji su bili planirani u redovnim okolnostima. Oni su ujedno i pokazatelj spremnosti zajednice odnosno JLS da kvalitetno odgovori na određene izazove.

Finansijski pokazatelji realizacije strategije u izvještajnoj godini su impresivni s obzirom na Akcioni plan, ali to je dobrim dijelom i zato što nije bio rađen Godišnji plan implementacije za 2015. godinu. Naime, pripreme za realizaciju mnogih projekata započele su tokom 2014. godine pa je bilo evidentno i da će doći do ozbiljnog napretka u implementaciji. Osim toga Akcioni plan za 2013. – 2015. godinu ostao je prilično nedefinisan u pogledu vrijednosti sredstava koja su trebala biti implementirana u 2015. godini. Što se tiče izvora finansiranja, jasno je da najveći dio ovih sredstava predstavljaju donatorska sredstva, ali to ne umanjuje činjenicu da su i budžetska sredstva višestruko prevazišla ona koja su stajala u Akcionom planu. Opšti zaključak koji se može napraviti jeste da je period 2014. i 2015. godine vjerovatno najvažniji za ostvarenje strateških ciljeva, a izvjesno je i da će 2016. godina znatno doprinijeti ovom trogodišnjem ciklusu. Nakon toga vjerovatno će se stvari vratiti u nekakve redovne okvire realizacije i finansiranja pod uslovom da ne dođe do ozbiljnih ekonomskih i političkih poremećaja.

U tabelama u nastavku je dat detaljan prikaz ukupno realizovanih projekata u odnosu na planirano, ukupno i po sektorima.

Tabela 1. Pregled planiranih naspram ostvarenih projekata u 2015. godini (svi sektori)

PREGLED (potpuno ili djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	13	322.000	242.500	79.500
% struktura finansiranja od A		100%	75,31%	24,68%
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cjelini ili djelimično realizovanih projekata	9	4.307.479,00	747.735,00	3.559.744,00
% u potpunosti ili djelimično realizovanih projekata (od A)	69,23%			
% struktura (od B)		100%	17,35%	82,65%
C. Ukupan broj djelimično realizovanih projekata	7	1.521.335,00	194.331,00	1.327.004,00
% djelimično realizovanih projekata (od A)	53,85%			
% struktura (od C)		100%	12,77%	87,23%
D. Ukupan broj u cjelini završenih projekata	2	2.786.174,00	553.434,00	2.232.740,00
% u cjelini završenih projekata (od A)	15,38%			
% struktura (od D)		100%	19,86%	80,14%

Tabela 2. Finansijska projekcija planiranih i ostvarenih projekata raspoređenih po sektorima na osnovu Plana implementacije.

	Oblast	Zbir finansijskih vrednosti projekata		Struktura finansiranja realizovanih projekata	
		Planirano	Realizovano	Budžet (%)	Ostalo (%)
2015	Društveni razvoj	0,00	517.240,00	3,9%	96,1%
	Ekonomski razvoj	260.000,00	142.667,00	0%	100%
	Ekološki razvoj	62.000,00	3.647.572,00	19,95%	80,05%
	Ukupno	322.000,00	4.307.479,00	17,35%	82,65%
	% po planuimplementacije	100%	1.337,73%		

Sektor ekonomskog razvoja

U sektoru ekonomskog razvoja za 2015. godinu planirana je 6 projekata. Svi projekti su preneseni iz prethodnih godina ili se radi o projektima koji iziskuju vešegodišnju implementaciju. Posebno treba izdvojiti projekte izrade prostornog i urbanističkog plana koji i pored toga što su na listi od početka implementacije Strategije, nikako nisu ušli u fazu izrade. Razlozi za ovo su višestruki, od proceduralnih (raspisan poziv izabran izvođač, uložena žalba) preko administrativne promjene obuhvata (izdvajanje Stanara) do vanrednih (poplava i oporavak koji su promijenili prioritete). U međuvremenu se aktivno radilo na izradi regulacionih planova za područje Ševarlija u kojima se realizuje velika strana investicija i zone stambeni, sportskih i poslovnih sadržaja u širem centru grada. Zbog vanrednih okolnosti nije urađena ni studija izvodljivosti za posebnu poslovnu zonu.

Tabela 3. Pregled planiranih i ostvarenih projekata u ekonomskom sektoru u 2015. godini.

PREGLED (cijeli i djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	6	260.000,00	180.500,00	79.500,00
% struktura finansiranja od A		100%	69,42%	30,58%
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cjelini ili djelimično realizovanih projekata	1	142.667,00	0,00	142.667,00
% u potpunosti ili djelimično realizovanih projekata (od A)	16,67%			
% struktura (od B)		100%	0%	100%
C. Ukupan broj djelimično realizovanih projekata	1	142.667,00	0,00	142.667,00
% djelimično realizovanih projekata (od A)	16,67%			
% struktura (od C)		100%	0%	100%
D. Ukupan broj u cjelini završenih projekata	0	0,00	0,00	0,00
% u cjelini završenih projekata (od A)		-	-	-
% struktura (od D)		0%	0%	0%

Društveni sektor

U društvenom sektoru za 2015. godinu planirana su 3 projekta. Kao i u ekonomskom sektoru, svi projekti su bili planirani da budu realizovani kroz duži period, s tim da Akcionim planom 1+2 za 2015. godinu nisu bili predloženi iznosi i izvori finansiranja. Ipak, od tri navedena projekta jedan je tokom 2015. godine u potpunosti realizovan i to gotovo isključivo putem donatorskih sredstava. Ali ne treba zanemariti da je Grad Doboj tokom 2013. godine izdvojio značajna sredstva za početak njegove realizacije. U ukupnoj vrijednosti projekta, Grad Doboj je u konačnici učestvovao sa približno 50% sredstava čiji je konačni iznos dosegao gotovo 1 milion KM.

Druga dva projekta nisu mogla biti realizovana zbog izmjene prioriteta, ali to ne znači da njihova realizacija neće doći na red u periodu koji slijedi.

Ovdje je neophodno napomenuti da je zbog vanrednih događaja oblast društvenog razvoja dobio snažnu podršku obnovom i sanacijom posljedica poplave iz 2014. godine. Mora se uspostaviti veza sa projektima koji su započeli i završeni tokom 2014. godine kao i sa onima koji su planirani ili započeli 2014. godine a dovršeni su u 2015. godini. Od projekata od kapitalnog značaja ističu se projekat rekonstrukcije Doma zdravlja u Doboju u ukupnoj vrijednosti od oko 1,3 miliona KM, sprovedenog od strane UNDP-a, projekat rekonstrukcije Vatrogasnog doma u vrijednosti blizu 400.000 KM realizovanog od strane CRS-a sa učešćem Grada Doboj u vrijednosti od 176.000 KM, zatim projekta sanacije ulice Dobojskih brigada u ukupnoj vrijednosti blizu 100.000 KM uz učešće grada od blizu 20.000 KM, te rekonstrukcija nekoliko mostova u gradskom i ruralno području koji su pretrpili štetu usljed poplave i bujica i čija ukupna vrijednost prelazi iznos od 100.000 KM uz učešće Grada. Ovi projekti nisu mogli biti podvedeni pod projekte i programe navedene u Akcionom planu, pa se njihova vrijednost ne reflektuje u tabeli, ali je njihova strateška važnost nesumnjiva jer su značajno podigli društveni standard građana i unaprijedili kvalitet života. Zajedno sa obnovom vrtića, škola i ambulanti tokom 2014. godine, oni predstavljaju jedinstven paket strateškog razvoja koji nema presedana ni u jednom drugom prethodnom periodu.

Tabela 4. Pregled planiranih i ostvarenih projekata u društvenom sektoru 2015. godini.

PREGLED (cijeli i djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	3	0,00	0,00	0,00
% struktura finansiranja od A		-	-	-
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cjelini ili djelimično realizovanih projekata	1	517.240,00	20.000,00	497.240,00
% u potpunosti ili djelimično realizovanih projekata (od A)	33,33%			
% struktura (od B)		100%	3,86%	96,14%
C. Ukupan broj djelimično realizovanih projekata	0	0,00	0,00	0,00
% djelimično realizovanih projekata (od A)	-	-	-	-
% struktura (od C)		-	-	-
D. Ukupan broj u cjelini završenih projekata	1	517.240,00	20.000,00	497.240,00
% u cijelini završenih projekata (od A)	33,33%			
% struktura (od D)		100%	3,86%	96,14%

Sektor zaštite životne sredine

Realizacija projekata u sektoru zaštite životne sredine u svakom slučaju najbolje reflektuje Akcioni plan od sva tri sektora. Od ukupno četiri projekta samo jedan nije direktno realizovan dok su ostala tri realizovana preko očekivanja. Jedan projekat se može smatrati okončanim, ali mi predstoji realizacije druge faze. Druga dva projekta iziskuju višegodišnju i trajnu aktivnost u programskom smislu. Sami projekti nisu bili bliže specificirani pa time nije moguće ni definisati parametre o stepenu realizacije.

Od projekata poboljšavanja vodosnabdijevanja kapitalni projekat je rekonstrukcija precrpne stanice Luke u gradu Doboju. Postrjeje je pretrpilo veliku štetu ali je naporima radnika Vodovoda brzo stavljeno u pogon. No pretrpljena šteta i privremeno rješenje predstavljali su stalnu prijetnju od kolapsa. Udruženim sredstvima Vodovoda, Grada Doboj i CRS-a (USAID), postrojenje je potpuno rementovano. Zamijenjene su pumpe, sistem upravljanja, uveden rezrvni sistem napajanja, izmješten trafo itd. Izvršeno je renoviranje i nadziđivanje same zgrade pa je ovim cijeli sistem preventivno obezbijeđen od eventualnih sličnih opasnosti u budućnosti.

Potpuno je revitalizovano pumpno postrojene vodovoda u Kotorskom finansijskim učešćem CRS-a i grad Doboj čime je ova najveća ruralna povratnička mjesna zajednica ponovo dobila pouzdan sistem vodosnabdijevanja koji čak proizvodi i tržišne viškove.

Realizovano je više pojedinačnih projekata unapređenja kanalizacionog sistema u radu Doboju: kompletno čišćenje kanalizacionog sistema sa popravkom oštećenja, rekonstrukcija precrpne stanice Usora i izgradnja potpuno nove precrpne stanice kanalizacionog sistema u prigradskom naselju Poljice. Rađeno je i čišćenje drenažnih kanala u selu Kostajnica.

Treba naglasiti projekat Upotrebe obnovljive geotermalne energije u Gradu Doboju koji reflektuje opredijeljenost Grada ka zaštiti životne sredine i novim inovativnim tehnologijama. Projekat je realizovan

prvenstveno sredstvima Češke razvojne agencije. Projektom su rađena istraživanja i utvrđeno postojanje termalnih ležišta sa ciljem da se u narednoj fazi uđe u njihovu eksploataciju priključenjem jednog, odnosno dva školska objekta na sistem grijanja termalnom energijom.

Tabela 5. Pregled planiranih i ostvarenih projekata u sektoru okoliša/ zaštite životne sredine u 2015. godine

PREGLED (cijeli i djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	4	62.000,00	62.000,00	0,00
% struktura finansiranja od A		100%	100%	0%
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cjelini ili djelimično realizovanih projekata	3	3.647.572,00	727.735,00	2.919.837,00
% u potpunosti ili djelimično realizovanih projekata (od A)	75%			
% struktura (od B)		100%	19,95%	80,05%
C. Ukupan broj djelimično realizovanih projekata	2	1.378.638,00	194.301,00	1.184.337,00
% djelimično realizovanih projekata (od A)	50%			
% struktura (od C)		100%	14,10%	85,90%
D. Ukupan broj u cjelini završenih projekata	1	2.268.934,00	533.434,00	1.735.500,00
% u cijelini završenih projekata (od A)	25%			
% struktura (od D)		100%	23,51%	76,49%

3.3 Ključni rezultati i ostvareni progres

Oporavak nakon poplave 2014. godine načinio je značajan pomak u smislu pristupa lokalne uprave u pogledu sva tri strateška sektora. Uspostavljena je veća saradnja sa privrednicima i povećana briga za uslove poslovanja privrednog sektora, ali nije realizovana većina projekata zacrtanih Strategijom. U oblasti društvenog razvoja učinjeno je veoma mnogo u smislu unapređenja uslova za rad socijalnih ustanova, obrazovanja i brige o djeci. Uspostavljen je i rad narodne kuhinje i obezbijeđena sredstva za njeno finansiranje pa su na ovaj način i najugroženije kategorije obuhvaćene staranjem za njihove osnovne potrebe. Posebno značajni projekti realizovani su oblasti zaštite životne sredine i jačanja sistema vodosnabdijevanja i regulisanja otpadnih voda. Ipak, najviše pažnje posvećeno je jačanju sistema zaštite od uticaja klimatskih promjena i prevencije katastrofa, a nisu zanemareni ni pitanja zbrinjavanja otpada i energetske efikasnosti.

Ekonomski razvoj

U pogledu sektorskih ciljeva napravljen je pomak vezano za **Sektorski cilj 1** u domenu razvoja transporta i komunikacija kroz jačanje subjekata koji djeluju u ovom sektoru povećanim angažovanjem. Ovim se pomoglo lokalnim preduzećima da prebrode štetu izazvanu poplavama. Period obnove povoljno je uticao na cijeli ovaj segment kroz povećanje prometa roba i ljudi. Projekti obnove postojećih i izgradnje novih putnih komunikacija (autoput Dobož – Banjaluka) stvaraju bolji ambijent za njihovo poslovanje.

I **Sektorski cilj 2** je je imao koristi od intenzivne obnove jer je unaprijeđen kvalitet infrastrukture kao pretpostavka za jačanje svih oblasti privrede, kako u proizvodnoj, tako i u oblasti prometa roba i usluga. To se

između ostalog očituje kroz aktiviranje subjekata u oblasti trgovine i ugostiteljstva, jer je su pored novih, ponovo započeli sa radom i većina onih čiji je rad bio zaustavljen čak i prije poplave. Uglavnom se radi o subjektima koji su u međuvremenu doživjeli vlasničku transformaciju. Činjenica da su investitori odlučili da pokrenu poslovanje u Doboju govori o povjerenju koje su stekli u pogledu kapaciteta nadležnih da odgovore na izazove iz neposredne prošlosti kao i o promjeni poslovnog ambijenta.

Sektorski cilj 3: Izgrađeni energetske kapaciteti do 2015. godine. Ovaj sektorski cilj je izgubio na značaju zbog izdvajanja Stanara u posebnu opštinu. Termoelektrana u Stanarima je zaista završena do kraja 2015. godine i puštena u probni rad, ali to više nema značaja za Grad Doboj, osim činjenice da mnogi privredni subjekti imaju poslovnu saradnju sa TE i da ona zapošljava određeni broj radnika iz Doboja. Drugi energetske projekat – izgradnja hidro elektrana na rijeci Bosni još uvijek nije zaživio, a sve su manji izgledi da se to i desi osim ako ne dođe do prenosa koncesije na druge investitore.

Sektorski cilj 4: Uređena prostorno – planska dokumentacija i donesen Prostorni plan grada Doboj do januara 2012. godine, odnosno Urbanistički plan do jula 2012. godine. Ovaj projekat još uvijek nije realizovan čemu je kumovala promjena obuhvata zbog izdvajanja Stanara, pa je nužno započeti novu proceduru. Sada je već realno da će ovaj projekat krenuti u 2016. godini.

Sektorski cilj 5: Razvijene preduzetničke radnje u seoskim područjima i poljoprivredna proizvodnja što će doprinijeti otvaranju najmanje 100 preduzetničkih radnji i stvaranju 500 radnih mjesta u seoskim područjima do 2015. godine. Ovaj sektorski cilj nije bio među prioritetima tokom 2015. godine iz jednostavnog razloga što su u prvi plan izbile druge potrebe. To ne znači da nije došlo do povećanja preduzetničkih aktivnosti u ruralnom području, ali se ona dešava kao posljedica promjene opšteg ambijenta, a ne kao posljedica sistematskog pristupa.

Sektorski cilj 6: Razvijeni konkurentni turistički proizvodi i opremanje najmanje 20 seoskih domaćinstava za pružanje usluga smještaja i ishrane do 2014. godine. I ovaj prioritet je potisnut urgentnijim potrebama. Pojedini turističko-ugostiteljski sadržaji su i sami pretrpili različite vrste štete i u ovom periodu su se uglavnom bavili saniranjem posljedica. Ipak, primjećuje se povećanje sadržaja u ugostiteljstvu a već je izvjesno i da će centralni dobojski hotel Park biti ponovo stavljen u funkciju tokom 2016. godine.

Društveni razvoj

Sektorski cilj 1: Integrisati socijalno isključene kategorije kroz osiguranje adekvatnih servisa podrške za ove populacije do 2015. godine. Sigurno najznačajniji projekat u domenu ovog sektorskog cilja jeste završetak izgradnje i stavljanje u funkciju Centra za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju.

Sektorski cilj 2: Pružiti podršku populaciji srednje i starije dobi u svrhu zapošljavanja isamozapošljavanja najmanje 50 nezaposlenih osoba godišnje do 2015. godine. Problem brige o ovoj kategoriji u Doboju ima posebno značenje s obzirom na izuzetno negativne efekte loše izvedene privatizacije. Zbog toga se pristupilo osnivanju Lokalnog savjeta za obrazovanje odraslih, izradi Strategije, a potom i uspostavljanju Centra za cjeloživotno učenje, trenutno licenciranog za 10 zanimanja. Centar je započeo sa radom tokom 2015. godine.

Sektorski cilj 3: Značajno unaprijediti uslove za rad sa mladima u svrhu njihovog uključivanja, profesionalnog razvoja i razvoja ličnosti do 2015. godine. Pored standardnih mogućnosti obrazovanja na srednjim, višim i visokim obrazovanim ustanovama, te mogućnosti aktiviranja u okviru sportskih organizacija, mladi su tokom 2015. godine dobili i mogućnost besplatne obuke za programere, profesiju koja je postala posebno lukrativna i koju mladi sa posebnim predispozicijama vide kao ozbiljnu mogućnost za buduće zaposlenje. Zapošljavanje je omogućeno čak i u lokalnim firmama.

Sektorski cilj 4: Uspostavljeno strateško partnerstvo za rješavanje problema nezaposlenosti i socijalne isključenosti do 2013. godine. Doboju posjeduje Lokalni savjet za obrazovanje odraslih, Strategiju obrazovanja i operativan Centar za cjeloživotno učenje.

Sektor zaštite i unapređenja životne sredine

Sektorski cilj 1 Regulirano 35% otpadnih i oborinskih voda do 2017. godine. Ovaj sektorski cilj bio je u fokusu kroz nekoliko projekata realizovanih u 2015. godini. Izvršeno je temeljno čišćenje kanizacionog sistema u radu i izvršene neophodne popravke. Jedna precrpna stanica otpadnih voda je generalno remontovana, a izgrađena je i jedna potpuno nova. Pristupilo se i izradi projektne dokumentacije za sistem upravljanja otpadnim vodama u Gradu Doboju.

Sektorski cilj 2: Uređenje korita rijeka u dužini od 3 kilometra do 2015. godine. Ovaj cilj je prevaziđen još tokom 2014. godine u okviru saniranja posljedica i sprečavanja ponavljanja poplave iz 2014. godine. Urađen je, apliciran i odobren projekat regulacije 4 vodotoka. Realizacija ovog projekta započinje 2015. godine. S obzirom da je Civilna zaštita identifikovala vodotoke koji predstavljaju prijetnju za građane, imovinu i privredu/poljoprivredu, rad na uređenju vodotoka će ostati među prioritetima i u narednim godinama.

Sektorski cilj 3: Smanjenje količine otpada za finalno odlaganje za do 2013. godine. Tokom poplave nastradalo je postrojenje za preradu otpada koje još uvijek nije stavljeno u funkciju. U funkciji je pogon za preradu PET ambalaže. S obzirom da je Doboju dobio novi SEAP, koji tretira i ovu oblast, može se očekivati da će njegovom realizacijom biti uređena i ova oblast jer je planirano postepeno uvođenje selekcije otpada što bi vodilo i ka smanjenju količina za finalno deponovanje. Ovdje treba napomenuti da je zbog poplave, nakon što se ušlo u proces čišćenja dobojska gradska deponija (sada Regionalna sanitarna deponija) zaprimila nevjerovatne količine otpada koje se kreću na desetogodišnjem nivou. Ipak, sav ovaj otpad je kvalitetno deponovan, a deponija je započela da prima otpad i iz partnerskih opština.

Sektorski cilj 4: Obnovljen i unaprijeđen šumski fond na 10 ha do 2015. godine. Tokom 2015. godine nisu vođene nikakve aktivnosti vezane za ovaj sektorski cilj.

Sektorski cilj 5: Izrada strateške prostorno - planske i ekološke dokumentacije do 2013. godine. Tokom 2015. Urađen je novi SEAP sa važenjem do 2020. godine.

Sektorski cilj 6: Osnažena međuopštinska saradnja kroz realizaciju 5 projekata do 2017. godine. Između Doboja i okolnih opština postoji poslovično dobra saradnja. Kao posljedica poplave iz 2014. godine ova saradnja je dodatno ojačana kao rezultat potrebe da se određena pitanja uredi radi zajedničke zaštite. Održani su sastanci Radne grupe za tok rijeke Spreče i tražena rješenja oko zamjene dijelova teritorije kako bi se pogodovalo građanima podijeljenih zajednica. Načinjen je i konkretan pomak u projektu regionalne deponije u Doboju, prvo osnivanjem javnog preduzeća za upravljanje, a potom i njegovim početkom rada odnosno zaprimanja otpada iz susjednih opština.

3.4. Vertikalna i horizontalna usklađenost i nivo integrisanosti

Prilikom izrade Strategije integrisanog lokalnog razvoja Grada Doboju u periodu od 2011. – 2020. godine uspostavljena je vertikalna usklađenost s nizom dokumenata strateškog karaktera na višim nivoima prema sektorima.

Ekonomski razvoj:

- Sektorska strategija razvoja industrije Republike Srbije za period 2009. – 2013. godina;
- Strateški plan ruralnog razvoja Republike Srbije za period 2009. – 2015. godina;

- Strategija razvoja turizma Republike Srpske za period 2010. – 2020. godine;
- Strategija razvoja malih i srednjih preduzeća RS za period 2011. – 2013. godina;
- Strategija razvoja energetike Republike Srpske do 2030. godine;

Društveni sektor:

- Razvoj reforme obrazovnog sistema u cilju zadovoljenja potreba tržišta rada u okviru strateškog cilja Povećanja produktivnosti i kvaliteta rada putem razvoja ljudskih potencijala u okviru Strategije zapošljavanja Republike Srpske 2010. – 2014. godine.
- Omladinska politika Republike Srpske od 2010. – 2015. godine
- Zakon o obrazovanju odraslih iz 2009. godine

Sektor zaštite i unapređenja životne sredine

- Akcioni plan zaštite životne sredine Bosne i Hercegovine (NEAP BiH).
- Prostorni plan Republike Srpske do 2015. Godine
- Strateški plan ruralnog razvoja RS 2010 - 2015.

S obzirom na specifičnosti izvještajnog perioda, treba posebno naglasiti saradnju Grada Doboj sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Zvodom za vodoprivredu pri izradi projektne dokumentacije za uređenje vodotoka. Doboj je od Zavoda zatražio izradu projekta za zaštitu od poplave koji je na kraju prerasto u Master plan uređenja korita rijeke Bosne za cijeli potez o Doboja do Šamca, a za čiju izradu je obavezu preuzelo Ministarstvo. Saradnja je nastavljena i kroz niz aktivnosti kojima su izvršene intervencije na vodotocima u cilju jačanja otpornosti na prijetnje novih poplava. Svakako je vrijedno spomenuti i saradnju sa Fondom solidarnosti Vlade Republike Srpske, prvo tokom procesa pružanja materijalne podrške stradalim građanima, a potom i finansijske podrške poplavljenim privrednicima u Doboju.

U pogledu horizontalne povezanosti mogu se uspostaviti jasne relacije blagotvornog uticaja obnove infrastrukture na unapređenje ambijenta za poslovanje (projekti vodosnabdijevanja, regulisanja otpadnih voda, regulacije vodotoka), potencijala koji stvaraju geotermalna istraživanja, međusobne povezanosti ekonomskog i društvenog sektora kroz sistem obrazovanja, brige o djeci i drugim ranjivim kategorijama...

3.5 Institucionalni kapaciteti gradske uprave i saradnja sa bitnim akterima

Poslove centralne koordinacije jedinice za upravljanje razvojnim aktivnostima (JURA) u Doboju vodi Odsjek za strateško planiranje i upravljanje razvojem (ranije Odsjek za strateško planiranje i investicije) koji je ustanovljen pri Kabinetu gradonačelnika. Odsjek je početkom 2015. godine bio formalno rasformiran zbog zahtjeva nove sistematizacije radnih mjesta što je stvorilo određene poremećaje u procesu praćenja, planiranja i izvještavanja, a je do sredine godine ponovo uspostavljen što je korespondiralo sa početkom rada na evaluaciji, a potom rada na reviziji Strategije. Tokom godine obavljeno je popunjavanje Jedinica koja prema sistematizaciji ima pet zaposlenih s tim da joj neformalno podršku daju još dva radnika. S druge strane, Jedinica je multiservis koja pored strateškog planiranja radi i izvještavanje, praćenje implementacije, koordinaciju projekata, izradu projektnih aplikacija i niz drugih aktivnosti.

Ostvarenju strateških ciljeva u izvještajnom periodu posebno su doprinijeli brojni međunarodni donatori i agencije za implementaciju od kojih se posebno moraju istaći USAID, EU COM i UNDP koji je mahom radio na implementaciji nekoliko miliona vrijednih projekata oporavka od poplava finansiranog od strane Evropske unije. U implementaciji su aktivnu ulogu imale organizacije civilnog društva, kako međunarodne poput CRS, WVI, tako i domaće odnosno lokalne: LAG regije Doboj, Europlus, Bona fide/Vizija, Topeer i druge. Fond solidarnosti Vlade republike Srpske osim što je bezbijedio sredstva za pomoć poplavljenim građanima obezbijedio je i sredstva za pomoć privrednicima što je predstavljao značajan stimulans oživljavanju privredne

aktivnosti u Doboju. Samu aktivnost raspodjele sredstava za privrednike sprovelo je lokalno udruženje privrednika 15. maj.

Iskustva koja su stečena u ovom gotovo herojskom poduhvatu, ostvareni kontakti i izgrađeni kapaciteti predstavljaju odličnu osnovu za snažnije privlačenje sredstava iz eksternih izvora u narednom periodu, a spremnost Gradske uprave da participira svojim sredstvima u projektima koji su finansirani iz eksternih izvora dobro je prepoznata od većine donatora i doprinosi kredibilitetu gradske administracije, što se vraća kroz povećanu spremnost nosilaca eksternih izvora finansiranja da dalje ulažu sredstva u Dboj.

3. KLJUČNI MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI

Na području Grada Dboj živi 70.000 stanovnika. Broj zaposlenih lica kreće se oko 12.500, dok se 8.000 vode kao lica koja aktivno traže posao. Prosječna neto plata u Doboju iznosi oko 800 KM. Postojao je opravdani strah da će nakon poplave doći do drastičnog porasta nezaposlenosti, ali se ovaj negativni scenario srećom nije ostvario u posebno izraženom obimu. Svi značajniji privredni subjekti su uglavnom zadržali svoje zaposlene uz čiju pomoć su i prebrodili posljedice poplave. Tu se mora naglasiti podrška koju su privredi pružili donatori poput USAID-a i UNDP-a, te raspodjela 6 miliona KM pomoći Fonda solidarnosti od koje su korist imali i veliki broj zanatsko-uslužnih privrednih subjekata. Jedino oni, uglavnom manji privredni subjekti koji su i inače, mimo poplave, bili na izdisaju nisu uspjeli da prebrode dodatne poteškoće.

Na vitalnost privrednog sektora pozitivno je uticalo angažovanje na saniranju posljedica poplave koje im je omogućeno uz pomoć donatora ili iz gradskog budžeta za one koji su bili direktno angažovani putem radne obaveze tokom i neposredno nakon poplave. Koliko je ova živost kroz angažovanje imala pozitivnog efekta najlakše je ilustrovati budžetskim suficitom koji je grad ostvario na kraju 2015. godine. Vrlo dobri rezultati ostvareni su i u sektoru trgovine zbog povećane tražnje posebno roba u oblasti građevinarstva, namještaja i bijele tehnike. Na kraju, treba istaći i da se u gradu osjetila pojačana opšta živost kroz povećanje broja sadržaja, posebno u oblasti trgovine i usluga. Proradili su trgovinski centri koji su prestali sa radom prije poplave, a otvoreni su i novi. Porastao je broj ugostiteljskih radnji (restorani, kafići), prodavnica tekstilne robe, zanatskih radnji i drugo.

Ipak se mora naglasiti da Dboj još uvijek zaostaje za svojim neposrednim okruženjem u smislu broja novih i vrijednosti privrednih investicija, posebno u proizvodnom sektoru i generalno u smislu privrednog ambijenta. Na ovo utiču i nepostjanje uslova za stvaranje novih poslovnih zona zbog pomanjkanja pogodnog zemljišta u posjedu Grada, zastarjela prostorna dokumentacija, pa i nepripremljenost lokalne uprave da adekvatno promoviše poslovne mogućnosti, politički antagonizmi između lokalnih i viših organa vlasti itd. Loša privatizacija je dala svoj danak gašenjem većeg broja nekada ozbiljnih proizvodnih pogona. S druge strane, Dboj i dalje ostaje regionalni i saobraćajno dobro povezan centar što je svakako imalo pozitivan efekat na odluku nekoliko investitora da upravo u Doboju pokrenu izgranjnu novih proizvodnih i prerađivačkih kapaciteta.

4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Stepen realizacije strategije u 2015. godini može se posmatrati dvojako. S obzirom da je za izvještaj korišćen Plan aktivnosti za period 2013. -2015. godina, može se konstatovati da realizacija nije zadovoljavajuća. Međutim, kada se posmatra realna ostvarenost na nivou strategije, može se slobodno reći da je to možda i najuspješnija godina. Posebno se to odnosi na visinu investicija koja nadmašuje i najoptimističnije planove. Ovakav rezultat se naravno mora posmatrati u kontekstu lokalne situacije koja je doprinijela ovom rezultatu.

I dalje je ostao na snazi trend slabijeg napretka na nivou ekonomskog sektora, ali je to s obzirom na okolnosti potpuno očekivano. Na pozitivnoj strani zapaža se povećana institucionalna osjetljivost prema stanju u privredi, stvaraju se okviri za promjenu odnosa i uspostavlja dijalog putem učestalih kontakata sa privrednim

udruženjima, osniva se Privredni savjet i pomaže se oko dobijanja finansijske pomoći firmama koje su pretrpjele materijalnu štetu od poplave.

S druge strane, društveni sektor je izvukao maksimum iz ove iste situacije jer su realizovani projekti išli direktno na ruku kvalitativnoj promjeni stanja. Rekonstrukcijom velikog broja javnih ustanova, znatno su unaprijeđeni uslovi i standard u vrtićima, školama, zdravstvenim ustanovama, a podrška je stigla i nekim od najosjetljivijih kategorija stanovništva. Ovako pozitivna promjena u tako krakom periodu uopšte ne bi bila moguća u redovnim okolnostima.

Sektor zaštite životne sredine je na svoj specifičan način takođe dobro avanzovao iz ove situacije. Ne samo da su u ovom sektoru realizovane značajne investicije, nego su i anticipirani projekti koji će tek revizijom Strategije dobiti svoj specifičan značaj. Posebno je naglašen aspekt povećanje bezbjednosti građana, mada su projekti od kapitalnog značaja tek u povoju. S druge strane, u domenu standardnog pojma zaštite životne sredine, postignuto je jako puno kroz projekte koji su imali jaku komponentu energetske efikasnosti, početkom funkcionisanja Regionalne deponije i završetkom projekta geotermalnih istraživanja.

U 2015. godini restrukturirana je jedinica za razvoj koja se odmah aktivno uključila u evaluaciju, a zatim u reviziju Strategije. Kroz proces obnove već su bile ustanovljene radne grupe koje su vodile realizaciju određenih projekata i koje su svojim znanjem i iskustvom doprinijele i olakšale rad sektorskih radnih grupa za izradu Revidovane strategije. Jedinica je tokom 2015. godine aktivno radila i na projektima unpređenja poslovnog okruženja. Ipak, imajući u vidu obim anticipiranog posla u narednom periodu, od izrade planova implementacije, praćenja implementacije strategije, vođenja implementacije strateških projekata i izrade projektnih aplikacija, ova jedinica sigurno neće imati kapacitet da samostalno iznese obim ovih zadataka pa će biti neophodno snažnije povezivanje se resornim odjeljenjima, njihovo snažnije uključivanje i podizanje njihovog kapaciteta za sprovedene specifičnih elemenata ovih aktivnosti. Jedinica za upravljanje razvojem je još uvijek daleko od punog željenog kapaciteta, kako iskustveno, tako i kadrovski, ali je svakako sada bolje ustrojena i prepoznata od strane ostalih struktura lokalne uprave.

Poremećaji koji su nastupili u ranijem periodu uticali su na to da se nije moglo adekvatno voditi računa o implementaciji strategije u njenom pretpostavljenom vidu. Tako recimo nisu bili urađeni ni planovi implementacije za period 2014. – 2017. odnosno 2015. – 2018. godina, što je za rezultat imalo problem kontinuiranog planiranja i praćenja implementacije. Srećom potreba da se pristupi reviziji i shodno tome, neophodnost da se ustroji Jedinica, vratili su stvari na pravi put.

Zbog svega što se dešavalo u prethodnom periodu, privremeno je došlo i doprekida u koordinaciji priprema godišnjih planova odjeljenja u lokalnoj upravi u skladu sa predloženom metodologijom, koja su sa svoje strane takođe morala da odgovore i da se stave u funkciju rješavanja gorućih problema nastalih kao posljedica poplave.

Svakako velika pozitivna promjena je uspostavljanje novih mehanizama saradnje sa privrednim sektorom (Privredni savjet) i povećan intenzitet komunikacije sa privrednicim i investitorima. Rezultati ovog napretka trebaju postati daleko očigledniji tek u periodu koji slijedi.

Aktivnosti u narednom planskom ciklusu biće prvenstveno determinisan Revidovanom strategijom za period 2016. – 2020. S obzirom da je dokument već uveliko u izradi, jasno su anticipirani su i akcenti koji će važiti u sljedećem trogodišnjem planu. Ovaj period je ujedno i najrazvijeniji dio ukupne Revidovane strategije s obzirom da su prioriteti dobrim dijelom već determinisani nedavnim događajima.

- U ekonomskom sektoru akcenat mora biti na podršci razvoju preduzetništva i stvaranju uslova za formiranje poslovnih zona.
- U društvenom sektoru prioritet će biti podrška marginalizovanim i ranjivim grupama. Fizička obnova objekata društvenog standarda i kulturnog i arhitektonskog naslijeđa će takođe biti važni prioriteti.

- Sektor zaštite životne sredine će u trogodišnjem periodu sigurno iziskivati najviše sredstava zbog izgradnje pouzdanog sistema trajne zaštite grada od prijetnji i jačanja sistema civilne zaštite, ali i podizanja kvaliteta energetske efikasnosti i smanjenja emisije CO₂.

U smislu poboljšanje procesa i rezultata implementacije Strategije revizijom se već pribjeglo realnijem finansijskom planiranju budžeta i eksternih izvora finansiranja; kvalitetnijoj pripremi projektnih prijedloga za apliciranje na dostupne eksterne izvore finansiranja; koordinaciji procesa pripreme gradskog budžeta i narednog plana implementacije 1+2; uspostavljanju sistema kontinuiranog praćenja implementacije Strategije, uključujući namjenske baze podataka i pomoćnih alata; unapređenju jačanja saradnje poslovnog sektora i jedinice za upravljanje razvojem tokom ciklusa planiranja kao i zajedničkih javno-privatnih partnerstava ili projekata međuopštinske saradnje; formalnoj sistematizaciji/popunjavanju radnih mjesta stručnim osobama; jačanju kapaciteta JURA i službi/odjeljenja za komunikaciju sa eksternim razvojnim akterima, višim nivoima vlasti i donatorima i slično.

5. ANEKSI

- Tabelarni pregled stanja realizacije projekata u 2015. godini
- Plan implementacije Strategije integrisanog razvoja 2013. – 2015. godine.
- Izvršenje budžeta za 2015. godinu – Izveštaj o realizaciji budžeta
- Izveštaj o evaluaciji Strategije integrisanog razvoja Grada Doboja

Tabelarni pregled stanja realizacije strateških projekata u 2015 godini

Veza sa strateškim i sektorskim ciljem i programom	Projekat /mjera	Status projekta (u toku, završen, prolongiran, otkazan, zaustavljen)	Ostvareni rezultat	Izvori finansiranja		
				Budžet	Eksterni izvori	Ukupno
SC3/SEC3	Projekat podrške poljoprivrednoj proizvodnji	Završen	Unaprijeđen sistem poljoprivredne proizvodnje u Doboju	0,00	142.667,00	142.667,00
SC4/SEC1	Izgradnja Centra za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju	Završen	Uspostavljen funkcionalan centar	20.000,00	497.240,00	517.240,00
SC2/SEC2	Rekonstrukcija pumpnog postrojenja Luke u gradu Doboju	Završen	Podignut kapacitet i uveden sistem stabilnog vodosnabdijevanja	37.260,00	501.238,00	538.498,00
SC2/SEC2	Rekonstrukcija vodovoda u Kotorskom	Završen	Unaprijeđen i uspostavljen stabilan sistem vodosnabdijevanja u Kotorskom	15.700,00	137.833,00	153.533,00
SC2/SEC1	Čišćenje i popravka kanizacionog sistema u gradu Doboju	Završen	Povećan kapacitet kanizacionog sistema za prihvatanje dodatnih količina otpadnih i oborinskih voda	37.009,00	299.922,00	336.931,00
SC2/SEC1	Izgradnja precrpne stanice kanizacionog sistema u naselju Poljice	Završen	Uspostavljen sistem zaštite od unutrašnjih voda u naselju Poljice	91.319,00	188.200,00	279.519,00
SC2/SEC1	Rekonstrukcija precrpne stanice kanizacionog sistema u naselju Usora	Završen	Uspostavljen sistem zaštite od unutrašnjih voda u naselju Poljice	13.013,00	57.143,00	70.156,00
SC5/SEC3	Upotreba geotermalne energije u gradu Doboju	Završen	Istražene i ustanovljene rezerve geotermalne energije na dvije lokacije u Doboju	533.434,00	1.735.500,000	2.268.934,00
SC2/SEC2	Rekonstrukcija Vatrogasnog doma u Doboju	Završen	Vatrogasni dom funkcionalno ispunjava sve zahtjeve vatrogasne službe	175.890,00	220.900,00	396.790,00
SC5/SEC2	Izrada odbrambenog zida a putu M17	Završen	Uspostavljen sistem druge linije odbrane grada Doboja od visokog vodostaja rijeke Bosne.	200.000,00	425.000,00	625.000,00
SC2/SEC2	Rekonstrukcija Doma zdravlja u Doboju	Završen	Uspostavljen moderan i funkcionalan javni centar zdravstvene zaštite u Doboju	0,00	1.269.833,00	1.269.833,00

